

Selevitys Närängän tilan riihessä tapahtuneesta viljojen puinnista

Joo se oli riihi sissään lämpiävä ja ylläällä oli - montakohan partta. Ne on parsia nuo tuolla, eikä orsia. Nämä parret, näetähän kuletettiin ympäri, täältä eistä tuonne taakse työnnettiin. Yksi siellä istu kahareisin kahen kolomen päällä aenaki. Täältä allaalta annettiin lyhe ja se istullaan - se ihminen - ahto ne pystyyn tuonne joko hyvin lujjaan tae sitten löysään. Se riippu siitä minkäläesie olivat. Että jos olivat oekein märkie, niin silloin ne piti löyhempään ahtaa, että ei niitä saanu työntää toesiinsa kiinni. Ne ahettiin pystyyn tähkät ylöspäen. Ja sillä tavalla vaen sitten takapuolillaan piti hiihtaa sitä väliä. Kolome parrua - minä muistelen - oli pepun alla. Ja olikohan niitä kaekkijaan kaheksan vae yheksän. Sen ylti siitä istultaan -kahenpuolen - sen riintuoksen laettamaan. Ei tarvinnu siitä sen kummemmin nousta.

Ja sitten pantiin toeset, kun tämä oli täöteen saatu. Ei muuta kun siirrettiin täältä näetä tyhjiä parsia ja tehtiin toenen ahos, selläenen. Ja sitten ku ne oli saatu valamiiksi, ni tuli uuniin ja rupes tulemaan savua.

Se kuinka pitkään tulta täällä piti polttaa, riippu siitä kuinka oli märkiä. Jos on kuivia olleet niin paljo vähemmällä pääsi. Se oli vuorokauven pari minkä se oli korkeintaan tuli uunissa ja kun oli saatu oikein kuumaksi tämä riihi, niin sittenhän ne pantiin visusti kiinni kaekki reijät, niin että ne vilijat on kuumassa ja kuivaa hyvin. Märillä piti olla enämpi sitä kääntiä. Äitihän kävi koettelemassa täältä allaalta päen ravosta ko ne ei ollu toenen toessesaan kiinni. Niihen välille jätettiin - minkähänlaenen rako - tuommonen kymmenkunta senttie rakkoo. Niin että pysy ne lyhteet.

Niin alta kävi tuppaan vetäsemässä. Tuolta allaelta päen siitä päätystä. Että koettelemassa. Että onko kosteita. Jos tuntu kostealta ei muuta kun vielä vaen sitten poltettiin puita ja annettiin taas muuvan vuorokausi olla sitten. Tavallisesti saatettiin viikossa kaksiki riittä puija, kun kuivana saatiin elot tänne. Tae sitten jos oli hyvin märkiä niin sitten se meni että yksi ahos viikossa puitiin.

Ja sitten ko ne oli kuivia ni siitä ruvettiin eistä puottamaan yks parsi poessa ja toesen ku otti niin silloin niitä alako tulemaan alas. Ja sitten ne latottiin tuohon lattijalle. Lattija oli puhtaaksi laastu kaekesta. Ja ne pantiin vielä niin päen, että ne oli kahtaalta käsin ne tähkät, että siitä tuli semmonen teli. Että niinku seinästä päen ja sitten täältä päen, niinku ohratki. Suurinpiirteinhän ne tätä pittuutta oli ne lyhteet. Ja sitten siitä otettiin vartat ja ruvettiin vartalla hakkaamaan niitä. Eikö siinä oo yhtää varttaa.

Niin. Sitten vaen kahenhengen hakattiin, kolomatta siihen ei ollu. Se oli kyllä taetetta jos siihen kolomas sopi, koska ne alako kalista toesiisa - ne niin sanotut vartankielet. Mutta kahenhengen se oli vuoronperrään se lyönti. Toenen löe ja nosti poes ja toenen löe sitten, että ne ei koskaa kalisseet keskenänsä. Muuta ku ne aena sattuvat justiisa siihen laontaan.

Ja rukkiithan tehtiin sillä tavalla - rukkiithan oli pitkiä millon ruvista saatiin ja ne lyhteet oli semmosia aekamoisia - että ne oli sijottu. Ne kuivattiin sitten. Vaen ne oli hankalat kuivata, koska ne latvat piti kääntää, eihän ne muuten sopineet millää parsiin päälle pystyyn. Latvat piti jo sen ahtajan sitten kääntää vähäsen noen, tuolleen alaspäen, että se mutkaksi meni ja koski tuonne laepioon. Niin ja sillä tavalla rukkiit ahtettiin.

Ja niillä se oli taas erilaenen konsti ko ne puotettiin alas parsi kerrallaan. Aena nykästiin ja niin toenen ja ne solahti sitten. Ja piti olla puhas lattia, ettei siinä mittää ollu. Niin otettiin ne lyhteet sillätavalla ja pieksettiin seinään - lyötiin. Siellä kävi rapina. Ne rapisivat kaekki jyvät siihen määrättyyn kohtaan tuonne seinän viereen, kun seinään lyötiin. Mutta kuitenkin ne vielä pantiin

tänne ulemmaksi - ku se oli tämä lattie täällä tyhjä - ja niitä puitiin sitten. Siihen pantiin laoteille. Sitten niitä vielä puitiin varmuuden vuoksi että lähtee kaekki jyvät. Semmosta hommaa. Ja arvaa oliko se pölystä. Oltiin varmaan niin justuissa ku ne venäläiset kaevosmiehet. Naama oli musta ku silim... Ja sekö ilette. Voe jumaliste. Monta kertaa aattel,i että kun ei tulisi yhtää vierasta. Ei ilikiä näöttää naamasa ku ei ku silimät vilikuu vaen mustasta naamasta. Mutta saonahan se oli sitten päälle oltava aena - riihipäevänä. Eihän siinä mittää. Kaekki oli mustaa, joka paekka niin mustaa että. No olihan ne nokisia ja pölysiä, sehän nyt on selevä. Mutta hyvähän niistä, niinku rukkiista sitten se leipä. Niin ja kuule vielä sitten omasteko myllyssä käötettiin siellä Hoekanjoella.

Niin se puintihan jatku sillä tavalla, että ne pantiin keskelle lattieta kassaan tähän näen, niin paljo ku niitä tuli aena siitä riihellisestä. Sitten niitä taas pieksettiin vielä, että vihneet lähtis - jos vihneitä jäe. Rukkiissahan on hyvin lyhyt vihne.

Niin sillä tavalla niitä petvattiin ja sitten vielä vähäsen saatettiin lapiolla - puulapiolla - niitä vähä kouhotella, että sieltä altaki tulisi. Ja taas puitiin sillä tavalla. Ja aeka hyvväähän niistä tuli. Ja sitten kerättiin tuonne nurkkaan kassaan, kun katottiin, että kyllähän tämä nyt on. Sillon ko ei ollu tuota selevityskonetta. Muuta ko ne viskaamalla. Ne viskattiin. Sitä sanottiin viskuuksi. Ne kasattiin tuonne niin korkealle ku se kasa pysy ja yksi istuutu siihen viereen lattijalle - ihan viereen. Ja sitten se nakata rojjaotti sen kourallisen. Se vaen, että kahto, ettei ovesta mee. Ei ne menny ovesta, kun sen osasi viskata nuin hyvin.

Tätä seinää kohti viskattiin. Ruumenet jäe tuohon keskelle, nepä ei menneekää. Jyvät meni. Ja sitten ne oli meleko puhtaeta monesti ne jyvät.

Sitten oli vielä ne seolat, joella vielä seolottiin - se jyväkasa. Puhtaeta tuli jos viitti vaen tehä. Niin ja jos oli vähäsen olokea ni kaekki sitten nypittiin poes. Vaekka kyllähän siellä olokeakin joutu syömään monta kertaa. Että siellä aena jäe. Mutta terveellistöpähän tuo lie ollu.

No sitten tuli tämä jyvänselevityskone. Tuoltahan ne päältä vissiin kaajettiin, minäpä en tässä taas muista tätä hommaa. Sitten väännettiin vaen ja kuka kehtas vääntää nopeammin kuka laeskasti ni sen parempi. Ja hyviä tulivat tuollaki, ei uskosi vaan mutta kyllä tuli selevie. Selevie jyviä.

Elikkä se viskaaminen jäe poes ja se helepotti hirveästi. Vaen sen minä sanon, että se se oli vasta pölystä työtä. Kertakaikkiaan. Kun sitten saatto olla hiukset niin, että niistä ihan tippumalla tippu semmosta kaekenlaesta ruumenen sirua tae mitä hyvänsä. Sae silimiensä varroa ettei oo silimätki täönnä.

Kyllähän se ihminen, joka viskasi, se sae kans pölyä niellä. Kumma vaen että sitä on eläny niin kauvan, sitä minä ihmettelen. Vaekka ihmiset on sillä tavalla tehneet töetä, että ne on olleet hirveän pölysiä.

Olihan meilläki - monta kertaa saatto kuustoestaki riihtä olla. Pellothan piti kasvaa ohraa. Ei ne joutaneet elläenten rehuksi. Ne piti sulana pittää ja kasvattaa ohraa. Kymmeniä säkkejä tuli sitten sitä ohraa.

Meni monta viikkoa ennenku saatiin kaekki. Ne oli kärrväessä tae kykkäellä. Riippu siitä minkäläinen ilima oli. Sitten jos oli hyvin kuivat ilimat niin ne laetettiin issoelle kykkäelle ja ensinnä kärvästettiin.

Semmonen mänty käätiin metästä hakemassa jossa oli paljo oksia. Semmonen jottae vaekka tuon paksunen mänty (noin 10 sm) otettiin ja sitte suipoksi oekein vuolttiin - hakattiin kirveellä -

tuo pää, aenakin noen pitkästi, että se hyvin meni peltoon ja pysy siinä. Niin se istutettiin siihen peltoon ja siihen lyhteitä sitten ku ne oli leikattu. Käsin leikattu sirpillä lyhteiksi. Tämän pitusiahan ne ussein ohrat oli ja semmonen, joku tommonen oli se ympärystä siinä lyhteessä. Sitten sijottiin niillä olilla. Otettiin olokia vähäsen - niitä tähkä olokia - ja sillä sijottiin. Pistettiin ne päät sinne alle ja ne pysy hyvin. Ja sitten ne nostettiin hangolla kärväesiin. Ruvettiin vaen kutomaan sitä kärvästä ympäriisä, niin siitähän tuli aekamoenen pullakka pömpeli. Ja ne siinä kuivattiin tähkät alaspäen. Siinähän ne kuivattiin ja vielähan se tehtiin se kattopuoli semmonen - pantiin sillä tavalla niinku se vesi oesi aena juossu sieltä tähkän nokasta alas, että ei silleen - niinku heinäsuovathi tehään, että sinne pääty tehään. Toesinaan oli että ei kauvan tarvinnu. Kun hyvä syksy oli niin ei ne kovin kauvaa kärväessä tarvinnu olla. Suoraan otettiin sieltä. Ja jos ne oli hyvin kuivia niin sitten voetiin laettaa kykkäelle. Kykkäesiin. Se oli semmonen että ne oli jo monelta suunnalta ne kärvääntä pantuna, kolomelta neljältä suunnalta. Tälleen, että se oesi suippu -niinku lappalaeskotan pääty - se yläpää niissä kärväessä. Sitten laetettiin, taas kutottiin se. Tuliko lappalaeskota, mutta lappalaeskota on nahkoella vuorattu. Mutta se oli lyhteillä. Ja alaspäen kaekki taas ne tähkät. Paetsi sitten siellä päätyssä olevat ne laetettiin silleen, että jos sattaa vettä niin se ei ihan sissään mee. Että siellä oli silleen vähä mutkalla. Ja ne oli kykkäetä.

Ja kuhilaatha oli erilaesia. Kuhilaatha tehtiin rukiista. Ne oli semmosia että ne kolomelta suunnalta, vae miltä suunnalta pantiin istumaan tuolleen noen. Siitä tuli aeka paksu siitä alapuolesta ja sitten ne latvapääntä niinku yhteen. Taas tehtiin se päällysllyhte ja vähän levitettiin sitten, että tuli niinku katto. Ja ne oli kuhilaeta minun nähäksin.

Meillähan kerran oekein hyvä ruvis tuli tuohon Navettapeltoon. Se oli tosi hyvin onnistunu. - Täällähan vaaranpäällä ei aena onnistunu se ruvis. Ei missään tappauksessa. Tässä Pirttipellossa nimenommaan ei tahtonu onnistua. Se suli kevväällä niin aekasi tuo kunnas, että se poltti pohjanen. -

Niin meillä oli kaekki ruvis kuhilaella ja ne oli niin kuivia sitten kertakaikkiaan ja tuli niin ankara ukonilima tuolta Suojärveltä päen. Oli hirvee myrsky - ankara myrsky. Ei yhtään kuhilasta jääny pystyyn. Ne oli kaekki siellä saonan takana aetaa vasten. Sinne meni jyvät eikä saatu yhtään kuule. Eikä sillon korvattu. Nyt pittää korva kaikki maanviljelijälle, tuli sato hyvä tae jos huono tuli. Vei sen sate tae myrsky tae mikä hyvänsä, kaekki pittää maksaa. Sillon ei mittään. Se kärsittiin ite. Se on semmosta. Ja sinne meni. Voe että tuntu että itku pääsee, kun tuli niin yllättäen se ukonilima.